

NYHETSREV 3: JUNI 2018

ARBETET MED RISKBASERAD LOTSPLIKT

2018-06-13

RISKMATRIS

En riskmatris fungerar på så sätt att sannolikheten för att en händelse ska inträffa (till exempel att ett fartyg går på grund) multipliceras med hur allvarlig konsekvensen av händelsen väntas bli (till exempel oljeutsläpp som drabbar utsatta arter i ett naturskyddat område och blockerar farleden till en viktig hamn).

Risk = sannolikhet x konsekvens

Hög Sannolikhet	5	R ₂	R ₂	R ₃	R ₃	R ₃
	4	R ₂	R ₂	R ₂	R ₃	R ₃
Mellan Sannolikhet	3	R ₁	R ₂	R ₂	R ₂	R ₃
	2	R ₁	R ₁	R ₂	R ₂	R ₂
Låg Sannolikhet	1	R ₁	R ₁	R ₁	R ₂	R ₂
		1	2	3	4	5
		Låg Konsekvens	Mellan Konsekvens	Hög Konsekvens		

RISKBEDÖMNING AV UTVALDA LOTSLEDER

För att göra en bedömning av en risk krävs ett underlag och en beräkningsmodell. Vi använder oss i arbetet med riskbaserad lotsplikt av en riskmatris för att beräkna risken i farleder. Riskmatrisen består av ett antal parametrar där risken är beroende av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och hur stor dess konsekvens kan väntas bli.

Under hösten 2017 har vi värderat risken i 28 lotsleder. Vi valde ut 28 lotsleder som på ett så brett sätt som möjligt representerar de olika förhållandena som finns i svenska farvatten. I faktarutan nedan anger vi vilka lotsleder som vi har bedömt. Endast farvattnen beaktas i detta steg.

Utvalda lotsleder

Luleå	Västervik
Sandholmen	Oskarshamn
Husum	Kalmar
Bollsta/Väja	Ystad
Söråker	Trelleborg
Iggesund	Malmö
Gävle	Helsingborg
Kapellskär	Falkenberg
Stockholm	Varberg
Södertälje	Göteborg
Västerås	Brofjorden
Nynäshamn	Uddevalla
Norrköping	Strömstad
Visby	Kristinehamn

Vi sammanställer för närvarande riskbedömningen av lotslederna. Resultatet kommer vi att presentera för arbetets referensgrupp. Parallellt riskvärderar vi de resterande drygt 200 farlederna.

Hur kommer fartygsperspektivet in i arbetet? I arbetets nästa steg kommer vi att göra motsvarande för fartyg. Vi kommer att identifiera ett antal faktorer som på ett objektivt sätt kan verifieras, till exempel fartygs storlek, konstruktion och last. Därmed kommer fartygsperspektivet in i arbetet.

Vi använder parametern "trafikintensitet yrkesfartyg" för att på ett objektivt sätt ta hänsyn till trafikbilden i farleder till och från hamnar. Vi beräknar risken i farleden genom att använda statistik från fartygens AIS (Automatic Identification System)-spår.

Kontakta oss

Transportstyrelsen

601 73 Norrköping

010-495 56 15

joakim.milton@transportstyrelsen.se

<https://www.transportstyrelsen.se/sv/sjofart/Sjotrafik-och-hamnar/Lotsning/oversyn-av-lotsplikt/>

PÅBÖRJAT FÖRESKRIFTSARBETE

Parallellt med riskvärderingen av farleder har vi påbörjat ett föreskriftsarbete. Vi ser ett behov av att förenkla och modernisera dagens regler för lotsplikt genom att använda en riskbaserad syn på när behov av lots finns.

För att få ett rättssäkert och förutsebart system bör skyldigheten att anlita lots regleras genom generella regler och inte genom bedömningar i varje enskilt fall. Flera faktorer bör sammantaget avgöra om lotsplikt skall föreligga. För att tillåta en viss flexibilitet i systemet bör dock ett utrymme för prövning av enskilda befälhavare och fartyg finnas t.ex. vad gäller utrustning och bemanning. Detta bör göras genom att utfärda dispenser från lotsplikten.

Att vi har påbörjat föreskriftsarbetet parallellt med utredningen av farledernas risker är främst av administrativa skäl samt att det leder till en tidsvinst. Vi har skapat en föreskriftsgrupp och gjort en tidsplan. Vi har börjat skissa på vad som ska ingå i föreskriften och vad som ska lämnas utanför. Vi har ännu inte påbörjat hur föreskriftstexten slutligen ska utformas. Den påverkas av resultatet av riskvärderingen och föreskriften skriver vi först efter att utredningen är avslutad.

Avsikten med att uppdatera föreskrifterna är att införa ett större mått av relevant riskanalys i prövningen av om lotsplikt föreligger. Detta ska leda till bättre beslut om var och när lotsplikt kan anses vara behövlig utifrån lotsförordningens ramar.

REFERENSGRUPPSMÖTE I SEPTEMBER

Vi planerar att bjuda in referensgruppen till ett möte i Norrköping i september. Förutom att ge en uppdatering av arbetet vill vi diskutera förslag på framtida lotsplikt.